

Výpoveď Písma vedie k doktríne o Trojici: Existuje jediný Boh; existujú traja, kto sú Bohom – Otec, Syn a Svätý Duch; títo traja sú svojimi osobnými vlastnosťami navzájom odlišiteľní a odlíšení.

Spodenie je aktom samotného Otca. Iba o Synovi sa dá povedať, že je splodený. Vychádzanie sa dá pripísať iba Svätému Duchu. Takto sme teda boli oboznámení s takmer všetkými hlavnými bodmi doktríny o Trojici. Zostáva nám objasniť už len zopár bodov.

Ontologická^{A)} Trojica

Knihy, zložitejšie od tejto, hovoria o „ontologickej Trojici“ (alebo o „esenciálnej^{B)} Trojici“). Tým sa vyjadruje len to, že v rámci Božstva existuje určité jednoznačné poradie. Otec je prvý, Syn je druhý a Svätý Duch je tretí. To však neznamená, že jeden existoval pred druhým, pretože každý z nich je večným Bohom. Neznamená to ani to, že jedna osoba je senior, druhý je od neho menší a tretí je juniorom, pretože každý z nich je Bohom vo svojom vlastnom práve a všetci traja ako osoby sú si rovní. Tento definitívny poriadok jednoducho popisuje večné vzťahy, ktoré existujú medzi osobami Trojice. Otca nesplodila žiadna iná osoba. Otec ani nevychádza od žiadnej inej osoby. On je Otec Syna, ktorého splodil od večnosti. Duch vychádza od Otca a je to jeho Duch. Otec posielal Syna a Svätého Ducha a skrze nich dvoch pôsobí, ale naopak to nikdy neplatí.

Syn je od vekov a naveky jednorodený od Otca, je Otcom poslaný a zjavuje Otca. Syn taktiež posielal Svätého Ducha a pôsobí skrze Svätého Ducha, ktorý je jeho Duchom, ale naopak to nikdy neplatí.

Svätý Duch vychádza od vekov a naveky od Otca a od Syna, pôsobí za nich oboch a oboch ich zjavuje.

Každý z nich je rovnocenne Bohom, a preto sú si rovní v cti, moci a sláve. Ani jeden z nich nie je Bohom viac než ten druhý. Ani jeden z nich nie je múdrejší alebo svätejší ako ten druhý. Nikto z nich nie je tomu druhému podradený – v zmysle podradnejší alebo menej dôležitý. Inými slovami povedané, nemajú rôzne hodnosti. A predsa, čo sa týka ich vzájomných osobných vzťahov, existuje tu jednoznačný poriadok, a v tomto zmysle, a žiadnom inom, ich vzťahy obsahujú určité podriadenie sa. Existuje tam nadriadenosť, nie však nadradenosť. V Trojici existuje poriadok, neexistujú však nadradené alebo podradené hodnosti. Keď používame výraz „ontologická Trojica“, tak jednoducho máme na mysli tento fakt. Takto je to v rámci Božstva. Takto je to medzi osobami Trojice.

Ekonomická Trojica

Tieto vzťahy v rámci Božej Trojice sa odzrkadľujú v tom, ako Boh koná. Toto je to, čo má termín „ekonomická Trojica“ vyjadrovať. Všetko, čo Boh koná, pramení z Otca. Otec je prvý. Deje sa to skrze Syna. Syn je druhý. Uskutočňuje sa to Duchom. Duch je tretí. Všetky Božie skutky sú spoločnými skutkami troch osôb. Pravdou je, že niektoré biblické verše hovoria o stvorení ako o najmä Otcovej práci, o vykúpení ako o najmä Synovej práci a o posvätení ako o práci najmä Ducha. Keď sa však pozrieme na všetko, čo nám Písmo hovorí, vidíme, že zakaždým je príčinou Otec, prostredníkom je Syn a Svätý Duch je tým, kto uplatňuje a dokonáva. Prirodzene,

opäť musíme zdôrazniť, že osoby Trojice sú rovnoprávne. Nejestvuje tu senior alebo junior. A predsa v konaní Božej Trojice existuje toto harmonické poradie osôb. Toto je spôsob, ako Boh pracuje.

Jasne to môžeme vidieť na Božom diele stvorenia. „Na počiatku stvoril Boh nebesia a zem“ (Genezis 1:1). No bol to Syn, „skrze ktorého učinil aj veky“ (Hebrejom 1:2). Je však úplne zrejmé, že to bol Svätý Duch, kto uskutočnil toto dielo (Genezis 1:2), pretože je často opísaný ako činiteľ stvorenia (Žalmy 104:30). Učinil to Boh Otec, skrze Syna, prostredníctvom Svätého Ducha.

Vidíme to v Božom diele spasenia. Bol to Boh Otec, kto dal pred večnosťou svojmu Synovi vyvolený ľud a poslal ho na svet, aby ich zachránil (Ján 6:37–40). Bol to Boh Syn, kto bol vydaný pre ich hriechy a vstal z mŕtvych pre ich ospravedlnenie (Rimanom 4:24–25). Je to Boh Svätý Duch, kto im prináša radosť a úžitok z toho, čo Kristus pre nich vydobyl (1. Korintňanom 2:1–5; 1. Tesaloničanom 1:5–10). Práca Svätého Ducha nasleduje za prácou Syna, práve tak ako práca Syna nasleduje za prácou Otca. Nejde len o to, že v rámci Božej Trojice existuje nejaký jednoznačný poriadok. Tento poriadok sa totiž navonok odzrkadľuje v spôsobe, akým Boh koná. Výraz „ekonomická Trojica“ slúži jednoducho na to, aby našim mysliam poukázal na túto pravdu.

Analógia neexistuje

K vysvetleniu nepochopiteľného tajomstva o Trojici nie sme o nič bližšie, ale aspoň sme

preskúmali, čo o Trojici skutočne hovorí Písmo. To najťažšie je pochopiť, ako môže byť každá z osôb skutočne samým Bohom, a pritom mať vzťah s ostatnými dvoma osobami. Tohto problému sa nedokážeme zbaviť. Pochopiť to presahuje možnosti ľudskej mysle.

Mnoho ľudí, od prvého storočia až dodnes, sa však pokúšalo objaviť a používať rôzne analógie a ilustrácie, aby takto urobili pravdu o Trojici zrozumiteľnou – napríklad tri lístky d'ateliny; myseľ, emócie a vôľa jedného človeka; slnko, jeho lúče a teplo atď. Každé takéto pripodobnenie či obraz nejakým spôsobom zlyháva. Buď v porovnaní s biblickou výpoveďou vyjadruje menej, alebo niečo pridáva, alebo niečo pozmeňuje. Musíme sa zmieriť s tým, že doktrína o Trojici je bez analógie. Neexistuje vôbec žiadny spôsob, ako by sme mohli Trojicu názorne zobrazíť. Nič obdobné nikde neexistuje. Toto je prvé a najväčšie tajomstvo zo všetkých tajomstiev. Ako by len mohla obmedzená analógia vyobrazíť nekonečného Boha? My tu uvažujeme o Božom bytí. Boh je zo svojej vlastnej podstaty smrteľnou myslou neobsiahnuteľný.

Najlepší spôsob ako to vysvetliť

Pravdu o Bohu nie je možné spoznať bez štúdia Božieho slova. Z toho vyplýva, že ľuďom nedokážeme pomôcť v tom, aby verili tomuto tajomstvu, pokiaľ nie sú ochotní buď počúvať biblické výklady, alebo si Bibliu sami otvoriť a čítať. Ak sa vám naskytne príležitosť hovoriť o tejto téme s priateľom, ktorého to zaujíma, hovorte s ním nad otvorenou Bibliou a postupujte podľa metódy a poradia našej knihy.

Ak nie je čas na dlhé vysvetľovanie, potom je najlepšie ukázať nášmu priateľovi biblický verš,

ktorý sme skúmali v kapitole 6. Prinajmenšom mu to pomôže začať rozmýšľať o tejto téme. Hovorím o verši Matúš 28:19, kde Ježiš prikazuje, aby sme išli a činili učeníkov zo všetkých národov, „krstiac ich vo meno Otca i Syna i Svätého Ducha“. Nehovorí v „mená“, ale v „meno“. Takto je jasné, že sa zmieňuje o jednej jedinej Bytosti. Existuje iba jeden Boh. Ježiš však nevyslovil slová „Otca, Syna a Svätého Ducha“ v takom zmysle, ako keby boli len troma rôznymi výrazmi s tým istým významom, podobne ako „ja, mňa a seba“. Ježiš v tomto slovnom spojení starostlivo zachováva to, že každý z nich má svoju vlastnú totožnosť, a rozlišuje ich tým, že hovorí: „Otca i Syna i Svätého Ducha“. Existuje iba jeden Boh. Existujú traja, kto sú Bohom. V určitom zmysle sú jeden a v úplne inom zmysle sú traja. Otec je prvý, Syn je druhý a Svätý Duch je tretí. Samozrejme – ako sme už videli – je potrebné povedať o tom oveľa viac. V podstate takto sa dá vyjadriť doktrína o Trojici.

Poznámky:

A) Pozn. prekl.: Ontológia je filozofický pojem, ktorý označuje náuku o bytí.

B) Pozn. prekl.: Esenciálny v zmysle najpodstatnejší, najzákladnejší, týkajúci sa hlavného princípu.

Redakčný výber z deviatej kapitoly knihy Stuart Olyott „Traja sú jedno“ (podtitul: Čo Biblia učí o Trojici), vydavateľstvo ORDO SALUTIS, Pezinok 2004. Publikácia je nedostupná, celý náklad je rozobraný. Publikované s láskavým súhlasom vydavateľstva.

